

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nutrancaie nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămît.

N°. 117.

Sâmbătă, 30 Maiu (11 Iunie).

1887.

BrașovŪ, 29 Maiu 1887.

Mișcarea electorală este în toiul ei. Discursurile-programme ale candidaților de deputați plouă potopu pretutindenea, toate croite după două calapode: guvernamentală ori opozițională.

Candidații opoziționali se întrecu care mai de care să afe o formulă mai grozavă de a anatemia guvernul tizaistă, care precum se vede s'a cununat pentru veciă cu bugetul.

Candidații guvernamentali din contră se întrecu în a aduce care mai de care imnuri de laudă șefului guvernului, care cu darnică mână îi împărtașește pe toți din dulcele și bucuriile bugetului.

Totă ce a făcut guvernul tizaistă e rău, strigă opoziționali, pe când guvernamentalii nu vedă decât bine, afară de finanțele statului unde li se 'nfundă cu laudele, fără însă a detrage ceva din valorea „bărbatului providențială“, cum îl numesc bugetivorii.

Și așa „geniul rău“ în jos, „bărbatul providențială“ în sus, „patrioții“ dau înainte și în cele din urmă toți de o potrivă își înecă amarul și își măresc speranțele în câte un strălucit banchet, cu toaste și lăutari, toate spre lauda, mărirea și bucuria — pântecelui drept arună pentru alegerile ce bată la ușă.

Căci aceste svêcoliri electorale, în care jocă mare rolă presiunile, amenințările și persecuțiunile, pe lângă corupțiunile cu bani, su mănecare și bătură, nu sunt ca în alte state isvorite atât din simțeminte în adevăr patriotice, din nobila emulațiune de a face să se reverse bunătați peste țără și de a i asigura viitorul prin întărirea ei înăuntru, ci sunt nisce lupte isvorite mai mult din lăcomia după putere. Din dorința de a avé un trau mai fără griji și de înavuțire prin diferite căpătuir, din pré mare adorațiune a sfântului buget: e o luptă pentru existență între sătui dér nesățioși și între flămândi.

Putere-ar cineva să ia în serios mișcările și luptele electorale din aceste țeri cu cârmuiră fișpănescă și solgăbirăescă, când scopul final al celor două tabere electorale unguresci ce se combată e același: căpătuirea? Căci câtă vreme „patrioții“ maghiari cu patentă kultur-egyiletistă se susțin de pe spinarea naționalităților din acest stat, despoindu-le pe acestea cu birurile și făcându-le să sufere tot felul de neajunsuri în biserică, în scôlă, pe tărîmul politic, numai și numai spre a le slăbi și a trage toate folosele pentru maghiarism, mai pôte fi vorba că voescă fericirea acestui stat? Când toți fierb în aceeași căldare kulturegyiletistă, fiă guvernamentali, fiă opoziționali; când toți mergu mână în mână când e vorba de măsuri și dispozițiuni asiatică contra liberei dezvoltări naționale a naționalităților; când toți în fine, fiă guvernamentali, fiă opoziționali moderați ori extremi, agită, învrăjbesc, asmuță în contra naționalităților, le calumniază, le înegresc ori unde și ori-când: mai pôte fi vorba că aceste tabere electorale unguresci ce se combată voescă întărirea dinăuntru a statului și asigurarea viitorului lui?

În aceste lupte electorale, în care se deslănțuesc toate pasiunile sêlbatice, urele, vițurile și demoralizarea și care culmină în spargerea capetelor, în frângerea ôselor și în schilăvirea pentru vielă a alegătorilor, decât nu chiar în pierderea vieții; în aceste lupte menite — decât amă întra în ele — a ne face sclavii dușmanilor noștri, cari nu voescă să ne recunoscă ca națiune deosebită de a lor, cu drepturi politice naționale, dér cari sunt gata ori-când să ne esploateze și să ne întrebunțeze ca instrumente servile pentru interesele lor particulare unguresci, în paguba noastră și a neamului nostru, în aceste lupte — dicem — ar fi o crimă ce amă

comite-o contra noastră și a neamului nostru, decât ne-amă amesteca.

Destulă amă fost sclavii dușmanilor noștri, destulă le-amă servit de i-amă ridicat pe umerii noștri, pentru ca aji să se bată joc de noi și de tot ce e românesc; alungă atâta ne-trebnicia din partea noastră și să fim noi stăpâni pe noi, decât mai ținem să fim popor românesc respectat, ér nu batjocurit, luiduit și desprețuit.

Șeșendă fiăcare Română acasă în timpul alegerilor, respectând hotărârile adunării din Sibiu, care dică că noi Românii nu alegem, ne respectăm pe noi înșine, neamul nostru românesc și drepturile lui, pentru recăștigarea căroră luptăm.

Austro-Ungaria și Muntenegu.

Principele Muntenegrului, fiind în drum spre băile Vichy, a petrecut câteva zile la curtea imperială din Viena, unde a fost primit în modul cel mai cordial. Cu această ocaziune principele a exprimat sentimentele sale de prietenie pentru Austro-Ungaria precum și dorința sa d'a vedea pacea menținută.

„Pester Lloyd“ conchide de aci că și relațiunile între Austro-Ungaria și Rusia trebuie să se fi îmbunătățit în mod simțitor în timpul din urmă, ceea ce nu pôte de cât să întărească speranțele, că cesiunile pendinte vor primi o soluțiune pacinică. Diarul pestană sfârșește apoi prin următoarele cuvinte:

„Nu mai este nevoie d'a accentua că Muntenegu tot d'a-una pôte fi sigur, drept răspuns la sentimentele sale de prietenie, de prietenia noastră și de respectul cuvenit față cu interesele sale; dér, pentru ca relațiunile cordiale cu monarchia noastră să rămână neturburate, se cere ca pasiunile unor cetățeni muntenegreni nedisciplinați să fie ținute în frâu, cu atât mai mult că acești omeni fac, de sigur, în potriva voinței și intențiunei principelui, treburile revoluționarilor bulgari și agitatorilor panslaviști.“

Răspuns la destăinuirile lui Leflô.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ răspunde la destăinuirile făcute de generalul Leflô prin câteva note ale ambasadorului german de pe atunci în Petersburg, principele de Reuss. Notele sunt din anii 1875 și 1876 și au menirea a dovedi că nu sunt adevărate destăinuirile făcute de generalul Leflô.

O notă a principelui Reuss, cu data de 22 Aprilie 1875, relatează despre o întrevorbire a generalului de Werder cu împăratul Alesandru, în care Țarul declară că, la temerile exprimate de generalul Leflô despre înarmările germane, a răspuns dânduși cuvântul său de onore, că guvernul împăratului Wilhelm n'are nicidecum planuri de atac. Și despre Austria a dîs împăratul Alesandru, că nu este nimic de temut cât timp comitele Andrassy, în care are cea mai mare încredere, va fi la cârmă.

O notă a principelui Reuss, cu data de 22 Maiu 1875, relatează despre o întrevorbire a ambasadorului austriac d. de Langenau cu Țarul, despre care întrevorbire d. de Langenau l'a pus pe principele Reuss în cunoștință în secret. Ambasadorul austriac se declară foarte satisfăcut despre cuvintele dîse de Țar la adresa Austriei.

Împăratul Alesandru era mulțumit mai ales de primirea făcută de împăratul Francisc Iosef oficerilor ruși de marină în Raguza, și ocupându-se apoi de starea generală a Europei, el observă că, intru cât va exista înțelegerea dintre cele trei curți imperiale, pacea nu va fi turburată. Țarul mai dîse că sunt eserate temerile ce păreau a domni în Paris și făgădui a face tot ce i va sta prin putință spre a potoli spiritele. D. Reuss deduse din aceste declarațiuni ale împăratului Alexandru, că acesta este menținut într'ascuns în credința că nelinștea pornește dela Berlin. Principele Reuss este sigur că această credință nu era combătută de principele Gorcea-koff, și că venea de afară. De aceea întrevorbirea de pe

atunci a celor doi împărați de Nord este privită de principele Reuss ca foarte folositoare.

Prea interesantă este relațiunea principelui Reuss cu data de 22 Ianuarie 1876 despre audiența sa de plecare la Țar, în care ambasadorul afirmă în mod solemn că intențiunile principelui de Bismarck sunt foarte puternice și rugă pe Țar să aibă încredere în cancelar, precum acesta avea în Țar. Împăratul îi răspunde: „Spuneți principelui că și eu am în el o încredere fără margini.“ Ba Țarul rugă chiar pe principele de Bismarck, ca, în interesul unității germane, ce era încă cam slabă, să rămână la putere. La casă de o schimbare de tron în Germania, principele de Bismarck va fi și mai trebuincios ca acum. Țarul mai observă că în anul precedent rămăsese cu totul izolat cu asigurarea, că Germania nu se gândesce la un războiu cu Franța. Țarul respinse mulțămiriile ce i se făceau pentru cele ce făcuse pentru mântuirea păcii, și observă că n'a putut face nimic, de ôrece Germania este tot atât de iubită de pace ca și densul, dér că principele de Reuss nu trebuia să-l ia în rău, decât li spune că nu totă lumea are această credință. Vina pentru acesta este a acelei prese germane, care era privită anul trecut ca fiind organul ministerului german al afacerilor străine. Acesta, prin articolele alarmătoare, a întretinut temerile de războiu și le-a făcut să crească prin desmînțiri nedibace. Principele de Reuss răspunde că și cancelarul german s'a plâns despre lipsa de disciplină a presei germane, dér, că nici împăratul, nici el, nu s'au lăsat să se influențeze de articuli din pressă.

La acestea generalul Leflô răspunde printr'o scrisoare, în care susține din nou, că Germania a voit în adevăr în 1875 să pornescă războiu contra Franciei.

SCRIRILE DILEI.

Din Bucuresci se scrie: Carmen Sylva, poeta noastră încoronată, a născocit o ovațiune ingenioasă, ce o va face reginei Victoria a Angliei la jubileul ei. Regina Elisaveta a tradus în limba română memoriile de di ale reginei Victoria și a dispus că din ele să se alcătuiască o edițiune populară. Regina poetă a provăcut cu explicări tot ce ar pôte fi de înțeles pentru publicul cel mare și peste tot a apropiat de poporul său în cel mai amabil mod figura regentei englese. O edițiune de lux din acestă opă va trimite Carmen Sylva ca dar omagial la Londra.

—x—

În ședința de luni 6 Iunie n, a academiiei unguresci, profesorul gimnasiului unguresc din Sibiu Nicolau Putnokoy vorbi despre „*Etyimologicum Magnum Romaniae*“ și despre *linguistica comparativă în România*“.

—x—

Privitor la cazul dela Uzun, despre care amă reproduș o telegramă a „Voinței Naționale“, foile unguresci comunică, că patrula română dela granița a împușcat la 2 Iunie u. pe Blasiu Balazs din Casson în momentul când acesta trecu granița.

—x—

Poliția din locu a pus mână pe cunoscutul pun-gaș Bodor Janos din Turchișu, i-a făcut distinsa „onore“ de a-l fotografia și copia „cinstitei“ lui fețe a i-o alătura la albumul criminalilor. Un polițaiu apoi l'a condus afară din oraș. Rămâne acum să se constate decât Bodor va uita ori nu „cinstea“ ce i s'a făcut.

—x—

Ar vré să seie măhniții poporeni din Bodu, că ce a căutat părintele Creițar în România tocmai în ziua de s-ții Constantin și Elena, când avea să se țină și esamenul cu băeții dela scôlă, ba și un mort îl aștepta să-i dea binecuvântarea sa. Ce să caute? Gurile „rele“ dică, că o mărturie, care să facă pe părintele Creițar, cu 30 fl. dați drept arună, stăpân pe o casă de 2000 fl. Asta dora nu e puțin lucru. S'a supărat cu drept cuvânt și părintele protopop de faptă părintelui Creițar, dér sperăm că d-sa va căuta să scape de neplăcerile ce i le pricinuesce preotul din

Bodü, ér poporeni bodeni de astfelü de neajunsuri, făcëndü pe părintele Crețarü sê și vëdă de pnochiă, er nu de călătorii după mărturii.

—x—

Clușulü, cuibulü Kulturegyletului ardeleanü, a devenitü și unü cuibü alü sinucideilorü. Abia trece și sê n'auđi despre unü impușcatü, unü spënduratü, unü inecatü ș. a. Sâmbăta trecută o femeică, a treia de câteva zile, s'a aruncatü in Someșü; din întemplantare unü țeranü o vëdă și cu unü cărligü o scöse din apă încă viă.

—x—

La oficiulü poștalü din Seghedinü dispăruse in anulü trecutü o scrisöre cu 5375 fl. 45 cr. Bănuiala de a fi comisü defraudarea cădă asupra funcționarului poștalü Enric Kristelly, care și fu destituitü, fără insê a li se puté dovedi faptulü. De atunci Kristelly trăi in diferite localități făcëndü mari cheltueli. Afândü despre această tribunalulü din Seghedinü ordonă sê fiă Kristelly strictü supraveghiatü; dér defraudatorulü prinđëndü de veste fugi in Pesta unde petrecea sub numele de Dr. Farkas. Aci inse totü i se inlundă. La 1 Iunie n. c. fiindü arestatü, s'a găsitü sub căptușala pălăriei sale o notă de 50 fl. Suma defraudată consta cea mai mare parte din astfelü de note.

—x—

La oficiulü orfanalü din Erlau s'a descoperitü in urma unei denunțări făcute viceșpanului o defraudare comisă — cum se dice — de assesorulü oficiului orfanalü R. Sz. Cercetarea e in cursü.

—x—

Comisiunea municipală a comitatului Sibiu a hotărütü sê se dea asociațiunilorü agricole de pe teritoriulü comitatului subvențiuni până la suma de 600 fl. pentru cumpărare de mașini agricole. Petițiunile au sê se adreseze până la 25 Iulie a. c. și sê arate in ea felulü mașinei, suma necesară, numărulü membrilorü și starea averei asociațiunei, scopurile și întreprinderile deja realizate și ce au a mai fi realizate, numărulü și data statutelorü asociațiunei. Subvențiunile se dau numai pe temeiulü dovedii că mașina, eventualü mașinele, au sositü.

—x—

Mișcarea de maghiarizare a serviciului divinü ce s'a pornitü de câțva timpü in Oedenburg a dusü deja la rezultatulü — scrie „Egyetertes“ — că pe viitorü in biserica rom. cat. și evang. serviciulü divinü se va ține alternativü in limba germană și ungurescă. — Mare degenerare a Nemțilorü de p'acolo!

—x—

Erî nôpte Radnj Zsuzska din Eted, nepöta conductorului căii ferate Davidü Plașa de aci, a dispărütü fără veste din casa unchiului ei, ér Czirjak Nere din Giurgeu St. Nicöră a dispărütü din casa surorii ei ce trăesce acolo. Poliția de aci urmăresce pe cele două porumbițe.

—x—

Din neglijența părințilorü au arsü acum câteva zile in comuna Tara doi copii. Părinții se duseră la câmp. lăsară acasă pe copii și incuiară ușile. In sobă ardea foculü, ér copii jucându-se cu cărbunü o scântieică sări pe patü, așternutulü luă focü și copii arseră împreună cu mai multe obiecte din casă. Părinții se fiă cu băgare de sêmă, mai alesü acum, când e timpulü lucrului la câmpü.

—x—

Cetimü in „România“, „Sâmbătă dimineța a fostü la Câmpulungü o furtună grozavă. ploie și piatră in mărimea alunelorü, pe alocurea in mărimea nucilorü. Gémurile dela case au fostü sparte. Păsêri au fostü omorite. Soldații, cari se aflau la eserciții pe platoulü Gruului, au suferitü multü. Loviturile petrelorü i-au rănitü la capü și la obrazü, și sângele le curgea șiroie pe față. Vitele fugiau spăimântate, mugindü. Furtuna și piatra au ținütü apröpe unü sfertü de ceasü. Pagubele suntü mari.“

—x—

Inspectoratulü porturilorü române, pentru a înlătura frustrațiunile vamale, a presintatü semnătorei agențiilorü dela societățile streine de navigațiune o adresă cu următoarele indatoriri. 1) D'a lua răspunderea pentru toate delictele vamale comise de personalulü corăbiei. 2) D'a nu tolera la docurile lorü de descărcare corăbii străine mai nainte d'a fi obținütü permisiunea autoritățilorü de portü române. 3) D'a lăsa corăbiile române in docurile lorü de debarcare, când acestea suntü neocupate. Reprezentanții societățilorü de navigațiune au făcutü observațiuni guvernului românü mai cu sêmă pentru prima condițiune.

Sfințirea stégului regim. 31 de inf.

La 7 Iunie s'a sfințitü cu mare pompă in Viena noulü steagü alü regimentului 31 de infanteriă românescü alü marelui duce Fridrich Wilhelm de Meklenburg-Strelitz. Principesa de corönă Stefania a fostü patróna steagului. Cu această ocaziune comandantulü de corpü br. Schön-

feld a adresatü comandai regimentului următoarea telegramă:

•Regim. 21 de inf., Viena. In numele soțilorü de arme de acasă, in numele întregului corpü alü 12 felicitü lörte cordialü bravulü regimentü de casă sibiianü; vechia vitejiă probată și noroculü luptelorü sê conducă steagulü sêu la nouë onoruri.

Festivitatea acesta s'a serbatü solemnelü și in Sibiu de cătră batalionulü 4, garnisonatü acolo. alü aceluiași regimentü. Inainte de amëđi întregulü batalionü s'a dusü la biserica gr. or. din suburbii, unde s'a oficiatü unü serviciu divinü cântändü escelentulü corü alü seminarisțilorü. La amëđi corpulü oficerescü alü batalionului a datü unü banchetü festivü, la care s'au ridicatü toate insulflețite. Dela banchetü s'a trimisü regimentului in Viena o telegramă de salutare.

Soldații încă au trăitü bine, făcäre companiă a regimentului a primitü pentru aceea și 20 fl. adausü pentru mănecare și bëtură.

Despre această serbare cetimü in „Neue Freie Presse“ din 7 Maiu n. următoarele:

Regimentulü de infanteriă Fridericü Wilhelm mare duce de Mecklenburg-Strelitz nr. 31, care a luatü parte la victoriösa luptă dela Aspern (1809) și care a excelatü prin vitejiă și in alte lupte și rësboie, a serbatü astăzi inainte de amëđi festivitatea sfințirii drapelului sêu, la care festivitate principesa de corönă Stefania a luatü parte in personă, figurändü ca nașa drapelului. Sêrbarea a avutü locü in curtea casarmei Gumpendorf fiindü această bogatü impodobitü cu drapeluri, stindarde, embleme militare și guirlande de flori.

La örele 11 reg. luă pozițiä sub comanda colonelului Pohl, comandantulü regimentului. Intre alții au mai luatü parte la această serbare: comandantulü corpului de armată 2, generalulü de artileriă baronulü Bauer împreună cu soția sa, brigadierii divisiiei de infanteriă 25, generalii Milde și Hilfenstein și cavalerulü de Thyr precum și unü mare numărü de ofițeri superiori și subalterni; apoi primarulü Sibiului de Hochmeister și deputațiunea de ofițeri sosită la Viena pentru a lua parte la serbare in numele batalionului alü patruea ce e in garnisóna din Sibiu.

La örele 10^{3/4}, sosi principele și principesa de corönă. Comandantulü regimentului, colonelulü Pohl, oferi principesei de corönă Stefania unü frumosü buchetü de flori și exprimă totodatä mulțumita, pentru că principesa s'a înduratü a lua parte in personă la această serbare. La sfirșitulü alocuțiunii colonelulü rugă pe principesa de corönă, ca sê atirne insêși de drapelü panglica dărüitä regimentului; acesteia rugări principesa de corönă satisfăcütü imediatü. Vicarulü militarü apostolicü, episcopulü Dr. Gruscha. oficiä apoi serviciulü divinü. După această urmă sfințirea drapelului și apoi baterea cuielorü drapelului. Principesa de corönă bätü unü cuiu in numele Împëratului și apoi unü alü doilea in numele sêu. După terminarea ceremoniei păși inainte regimentului cadetulü, care purta drapelulü celü vechiu, de care atirna numai unü micü fragmentü de sdranță, lângă cadetü de-a stânga păși sub-oficernlü, care purta noulü drapelü. Comandantulü regimentului predete apoi noulü drapelü cadetului, er' sub-oficernlü păși cu drapelulü vechiu inapoia frontului. Formändü apoi regimentulü unü „quare“ colonelulü comandă la jurämentü și regimentulü puse jurämentulü in limba română pe noulü drapelü.

In aceeași și după amëđi la örele 2 s'a datü in castelulü din Laxenburgü unü mare prändü, la care au luatü parte principele de corönă cu suite sa, brigadierulü generalulü de Thyr, comandantulü regimentului colonelulü de Pohl cu toți oficerii regimentului, episcopulü Dr. Gruscha și protopresbiterulü militarü Popovicü, primarulü Sibiului de Hochmeister și deputațiunea de ofițeri ai batalionului alü patruea ce e in Sibiu in garnisónă. Primulü toastü la ridicatü principele de corönă Rudolfü intru sănătatea Maiestății Sale a Împëratului, apoi se intonă imnulü poporalü. Alü doilea toastü ilü rostü erăși principele de corönă intru sănătatea regimentului accentuändü la sfirșitü, că precum regimentulü și-a sciütü păstra demnitatea și vitejiä in trecutü, așa și pe viitorü sê țină cu credință la drapelulü sêu. Comandantulü regimentului colonelulü Pohl toastä intru sănătatea principesei de corönă Stefania, er acesta mulțami colonelului cu puține cuvinte. La örele 6 după amëđi se sfirși prändulü. In casarmă se ospëtară, pe vremea ce ținü prändulü, soldații regimentului.

„Pester Lloyd“ se exprimă astfelü asupra regimentului: „Regimentulü ardelescü marele duce Mecklenburg-Strelitz nr. 31 e unulü din cele mai vestite și mai viteze regimete ale armatei. Drapelele regimentului de infanteriä nr. 31 au fostü încoronate cu lauri in nenumërate lupte și bătăi; dela 1741, adecă de când regimentulü s'a înființatü sub numele „Haller“, a numëratü totdeuna ca celü mai bravü între cei bravi; sub acestü nume ilü cunoscea și se temea de elü dușmanulü in rësboiele silesiane, in rësboiulü de șapte ani, in rësboiele cu Francesii, căștigändü-și la Aspern lauri neuități ca

infanteria Benjaw-ky, la 1859 se luptă la Magenta și Solferino, ér la 1866 la Custozza cu o vitejiă nespusă.“

Mișcarea electorală.

Zarandă, 7 Iunie n. 1887.

On. d-nule Redactorü! Din nenumëratele raporturi, ce aparü zilnicü pe arena publicității, este evidentü, că mișcările electorale, din cauza apropietelorü alegeri de deputați dietali, suntü generale in țera intrëgă, dela o margine până la cealaltă. Deosebirea este numai, că lupta între diferitele partide in unele cercuri, acum pentru prima öra, mai cu sêmă din cauza prelungirei mandatului deputațilorü dietali dela 3 la 5 ani, a luatü dimensiuni mai mari, er in altele mai mici decâtü inainte de acesta.

In Zarandulü nostru istoricü și mai cu sêmă in cerculü electoralü alü Baiei de Crișiu, lupta electorală nici pe departe nu este așa de mare, precum numai inaintea de acesta cu vre-o 2—3 luni, când erau in prospectü 5—6 candidați cu programe și colorü diferite, cugetamü că va fi.

Uniculü candidatü seriosü este până acum d-lü avocatü și fostulü deputatü alü acestui cercü Petru Truța cu programa română națională.

Aici caută sê amintescü, că contrarii d-lui Truța, începëndü dela fișpanulü Pogány pană la unii dintre cei mai din urmă primari comunali voiescü a împedeca alegerea, care — după prospectele din urmă — are sê fiä unanimă. Acești contrarii, conduși mai multü de interese materiale și personale, și nu intru atăta din motive politice, au formatü o clică, in fruntea căreia se află protopretorele din Baia de Crișiu, Märkossy László. Această clică a tout prix voiesce sê doböre pe d-lü Truța ori cu una, ori cu alta. In lipsa unui altü contra-candidatü voiescü a face presiune asupra avocatului din Deva Hollaki Imre, ca acesta sê primescă candidatura.

Hollaki până acum nu s'a lăsatü a fi induplecatü pentru primirea candidaturii de örece încätva și-a datü și cuvëntulü de onöre d-lui Truța, că nu vorü păși față de d-sa. Erî l'au așteptatü matadorii, ca sê vină la Baia sê-și țină cuvëntarea sa programă. Dër desamăgirea Hollakiștilorü a fostü amară, când a sositü protopretorele Märkossy fără Hollaki. Apoi, ca sê nu se finescă lucrulü fără paradă, in fine s'au descărcatü trëscurile, după ceea ce protopretorele Märkossy, proprietarulü Ulaiu și notarulü Tomuța au vorbitü ceva poporului, celü dântëiu unguresce, er cești din urmă românescce, aruncändü mai multü invective in contra d-lui Truța și nisuinđu-se a seduce poporulü cu aserțiuni false.

Dacă r fi venitü erî Hollaki in Baia ar fi întempinatü multä lume, deörece in Baia chiar acum e timpulü nedeiei Rosalielorü, care ține până mâne, la care și altcum se adunä multü poporü de prin comunele invecinate. Alegătorii Hollakiștilorü recvirați anume pentru ziua de erî, altcum n'au fostü numëroși, cu töte că in două locuri, la crășma cea mare și la arendatorulü Buberik, li se da gratis de bëtü.

Poporulü cu această ocaziune nu s'a lăsatü sedusü. Mulțimea și-a petrecütü pe bani sêi proprii. Din gura mai multora am auđitü dicëndü: nu se cade sê ne vindemü noi sângele, neamulü și omenia nöstră pe bëtura dușmanilorü nostri și pe arginții lui Iuda.

Totü Românulü trebuie sê se bucure de asemenea enunciațiuni.

Douë momente mai caracteristice voiu sê vë amintescü, On. D-nule Redactorü, dintre mișcările electorale de aici.

Unü momentü este, că in acestü cercü nu voiesce sê candidze nici guvernulü și nici vre-una din oposițiunile unguresci. Nici nu au terenü, pentru că cerculü, cu puținä excepțiune, este curatü românescü. Dër cu töte acestea aparatulü administrativü a lucratü și lucră cu töte puterile in contra d-lui Truța.

Listele electorale încă suntü compuse anume: In vre-o 74 de comune ale acestui cercü de alegere suntü 2407 alegători. Mulți îndreptățiți au rëmasü afară in loculü cărora s'au pusü alții in modü ilegalü, ca sê se pö ä pescui in turbure. In 2 a l. c., când s'au alesü comisiunile de alegere pentru acestü cercü din cauză că numărulü alegătorilorü trece peste 1500 s'au alesü două comisiuni, alegëndü-se in ambele anume inimicii personalü ai d-lui Truța. Afară de acestea, pentru acestü cercü s'au luatü dispozițiuni ilegale și forte drastice și anume: a) candidatura d-lui Truța numai atunci sê se primescă, decă se va dovedi cu atestatü, că d-sa este alegëtrü, b) alegătorii partidei române numai așa vorü fi lăsați sê intre in orașü, decă vorü produce atestatü, că au dreptü de alegere, c) pentru susținerea ordinei, sêu mai bine dicëndü pentru a puté esercita presiune și mai mare asupra alegătorilorü, afară de cei 10 gendarü din cele două preture s'a dispusü, ca sê se mai aducă 24, etc. Despre aceea nici nu mai amintescü, că voiescü a seduce alegătorii și cu aceea că d-lü Truța n'ar fi alegëtrü, și că prin urmare n'ar puté fi alesü. Dër apoi ce sê mai dicü, când chiar și magistrulü poștalü din Baia de Crișü cu numele: Schiesel Károly din considerațiuni formalistice mi-a făcutü astăzi dificultăți de n'am putütü espeda două telegrame menite sê mërgă la două țiare române.

Altü momentü și mai neplăcutü este, că in clică lui Märkossy et consortes îndreptată contra d-lui Truța se află și căți-va Români și anume: familia Mihalovits cu trei gineri ai sêi între cari suntü doi notari și unulü proprietarü, toți trei români. De bëturanulü Mihalovits și de cei doi notari încă nu më mirü tare; deörece notarii suntü notari și-și temü preturile, apoi soerulü lorü Mihalovits își are și elü trecutulü sêu tristü ca toți renegații. Anii 1848/9 suntü încă in via memoria. Më mirü insê mai tare de cestü din urmă, care ca omü cu stare, independentü și aderentü alü programei naționale, se lasă sedusü; më döre inima când ilü vëdü, că mai numai din motive personale se face instrumentü adver-

sariloru causei române. Numele îl retacă, pentru că sperază încă, că dără cel puțin în ora a douăsprezecea se va întorče la calea adevărului.

Clica lui Markossy nu se mulțumesc cu fiasculu de erl. Cu promisiunea unei diune de 5 fl. voiesce a aduna 100 de omeni, cu cari în 9 n. l. c. se mērgă la Deva ca pre 10 Iunie n. sē-lū aducă pe Hollaki la Baia, sē-și țină cuvēntarea sa programū. Vomū vedea, că pre cine vorū alla.

Altecum cu tōte aceste reușirea d-lui Truța este ca sigură.

Notezū, că alegerea va fi în 17 Iunie, când va fi în întregū comitatulū Huniādōrei.

După prospectele de până acum sperămū, că d-lū Truța va fi alesū ori cu unanimitate ori cu majoritate considerabilă.

Decă s'ar întēpla sē se pună în aplicare mēsurile secrete decise, mī-e tēmă, că acestū poporū în ziua de alegere se va resbuna cumplitū.

Cu privire la mēsurile ilegali s'a făcutū raportū la ministru, cerēndu-se respectarea legi. Se va mai face încă unulū, în care se va cere unū comisarū și două compānii de soldați, pentru asigurarea libertății de alegere. *Aelius.*

Lista de subscripțiune,

deschisă de „Gazeta Transilvaniei“ pentru comunele române din Ardelū nenorocite prin incendiu și inundare.

Au mai incursū :

Prin nobila stăruință a d-lui avocatū I. T. Chețianu din Craiova, pe lista d-sale, dela:

I. T. C. Chețianu	110	Lei noi
Societatea „Carpații“	100	„ „
Panait Coclelis	40	„ „
S. Somanescu	20	„ „
P. Chițu	10	„ „
I. Fauru	10	„ „
I. Popū	10	„ „
M. Strejnu	10	„ „
Dr. Antonini	5	„ „
S. Mihailescu	5	„ „
Suma	320	Lei noi

Adăugēndū la acēsta suma din nr. 115 alū „Gaz. Trans.“ 227 fl. 43 cr. și 900 Lei noi (Va urma). Totalū 227 fl. 43 cr. 1220 Lei noi

Le mulțumimū generoșilorū contribuitorū în numele nenorocițilorū, dorindū ca nobilulū lorū esemplu sē afle imitatorū pretutindenea.

Mulțămită publică.

Sarcinile publice de tōtă specia apasă cu deosebire pe poporulū agricolū, și în specie pe poporulū românū, — a căruia ocupațiune predilectă în cea mai mare parte este agricultura — într'o mēsură atātū de mare, încātū de multe ori îl facū sē-și uite de ceea ce are mai scumpū, de biserică, carea în decursulū seculilorū i-a conservatū limba și individualitatea națională. Intre aceste biserici, cari reclamă sprijinulū poporului, se numără și biserica gr. cat. din Tritulū de susū. De multe ar avē lipsă acēstă biserică, dēr cea mai mare lipsă a dus'o în vasele sacre, pe cari nu-mī convine a le descrie. Spre delātu rarea acestui neajunsū nu am allatū mijlocū mai corēs-punđilorū, decātū deschiderea contribuitorilorū benevole sub decursulū servițiului divinū, unde fiesce care sē pōtă sucurge cu obolulū sēu. Și nu lipsei de pietate, ci lipselorū materiall este a se aserie, că contribuiriile anuall în trei ani au variatū între 70 cr.—1 fl., ēră în anulū trecutū abia cățiva crucerl. Mi-am adusū aminte atuncel de cuvintele unui arhieru de piă memoriă : „Așa-ți trebuie Ție Dōmne..“ etc.

Pe când era dēră sē renunțamū la sperarea de a putē avē vase sacre la s. biserică, ne-a surprinsū plăcutū d-lū Dionisiu St. Șiuluțū, jude reg. pensiunatū în Turda, donāndu-ne unū potirū frumosū, discū și steluță. Poporulū din Tritulū de susū cunōsce bine pe d-lū Șiuluțū, de când funcțiunase aici ca jude cercualū, și de aceea, când i s'a publicatū acestū actū marinimosū în s. biserică, întregū poporulū cu bucuriă a oltatū d-lui Șiuluțū : „Sē trăiască“ și „sē-lū țină Dumneșeu la mulți ani!“

În sperare, că nu voiu vātēma modestia ce-lū caracterizează pe d-lū Dionisiu St. Șiuluțū, îmi ținū de datorință a-i aduce și pe acēstă cale în numele credincioșilorū miei cea mai cordială mulțămită pentru generositatea manifestată față de noi, dorindū, ca Provedința divină sē lū țină în pace încă mulți ani spre binele și bucuria natiunei nōstre.

Tritulū de susū, 2 Iunie 1887.

Basiliu Mască, parohū gr. cat.

STATUTELE

pentru „PREVEDEREA“, Asociațiune de creditū și depunerī în Codlea

I. Firma.

§ 1. „Prevederea“, Asociațiune de creditū și depunerī.

II. Scopulū.

§ 2. Scopulū „Prevederei“ este a da asociațiilorū ocaziune sigură și lesnicioșă, ca sē-și adune prin depunerī mērunte lunare unū capitalū, a deștepta astfelū pornirea de economiă și de stringeri de capitale, și a fructifica sumulițele, care suntū imprăștiate fără folosū, pre lângă siguranța necesară și interesele cuviincioșe, a aju-

tora prin banii adunați pe acei asociați, cari pentru economia seu industria lorū arū avea lipsă de vre unū ajutorū.

III. Reședința.

§ 3. Reședința Asociațiunei este Codlea.

IV. Formarea „Prevederei“.

§ 4. „Prevederea“ se fundeză pe timpū nedeterminatū, obligāndu-se fie-care membru participāndū a funda prin depunerī lunare de minimum 50 cr. celū puținū o cvotă de capitalū, care este ficsată cu 50 fl. v. a. Cvotele subscrise se potū plăti și deodată.

§ 5. Nicl unū membru n'are dreptulū sē-și ceră depunerile lunare alarā înainte de a fi implinitū celū puținū o cvotă de 50 fl. v. a.

§ 6. Decă unū membru, care și-a implinitū o cvotă, voiesce sē iasă din Asociațiune, trebuie sē-și anunțe Direcțiunei dorința de repășire celū puținū cu 6 luni înainte de adunarea generală.

§ 7. Nicl o cvotă nu se va putē restitui fără espressa autorisațiune a adunării generale.

§ 8. Atātū depunerile lunare, cātū și cvotele de capitalū prin interese participă la profitulū curatū alū Asociațiunei. Dividenda pentru depunerile lunare se va adauge la depunere până se va forma o cvotă completă. Vērsămintele mai micl de 6 fl nu participă la dividendă.

V. Admiterea de a fi membru și încetarea de a fi membru.

§ 9. Membru ordinarū pōte fi ori ce persōnă onestă fără privire la etate și genū, precum și ori ce corporațiune recunoscută, carea se obligă a forma celū puținū o cvotă de capitalū de 50 fl. v. a vērsāndū pe lună celū puținū 50 cr. la cassa „Prevederei“ precum și o tacsă de înscriere de 50 cr. de fie-care cvotă.

§ 10. Taxa de înscriere, după împrejurări, se pōte și mai mări.

§ 11. Intrarea în Asociațiune se face ori și când pe basa unei cereri în scrisū.

Primirea o face Direcțiunea, carea pōte și respinge cererile, fără însă a arāta motivele de respingere.

§ 12. Incetă de a fi membru :

- a) Acela care trōre.
- b) Acela care falimentēză.
- c) Acela care se strāmută din Codlea.
- d) Acela care nu urmēză regulatū cu depunerile lunare.
- e) Acela care lasă în suferință vre-o altă obllg: țiene față de Asociațiune.
- f) Acela care lucră în contra statutelorū și decisiunilorū acestei Asociațiuni.

În casulū de sub a și b depunerile cu dividendă se vorū restitui succesorului de dreptū alū membrului anume, capitalulū 3 luni după denunțare, ēră dividendă atunci când se numără și celorlalți membri.

„Prevederea“, avēndū dreptū de retențiune va opri o sumă cuviincioșă din banii membrului pentru acooperirea creantelorū lui.

VI. Drepturile și îndatoririle membrilorū.

§ 13. Fiecare membru maiorēndū :

- a) are dreptū a cere banl împrumutū dela Asociațiune. Direcțiunea i va accorda suma pentru care ilū va afla solvabilū.
- b) are dreptū a face și alte depunerī de economii nu numai cele destinate pentru formarea cvotelorū de capitalū.
- c) are dreptū a participa și vota la adunările Asociațiunei.
- d) are dreptū a garanta pentru alți datornici nemembrii.
- e) are unulū și acelașū membru, până la inclusive 10 cvote, de fie-care cvotă cātē unū votū, ēr peste 10 cvote, cātē voturi pōte esercia unulū și acelașū membru, va decide Direcțiunea.
- f) are dreptū a pretinde după numărulū cvotelorū partea convenindă din profitulū curatū.

§ 14. Minoreni și femeile la adunările Asociațiunei și la votisării se represintă prin plenipotențiati.

§ 15. Fie-care membru din contră este datorū :

- a) A plăti tacsă de înscriere conformū § 9.
- b) A plăti ratele lunare conformū §. 4.
- c) A plăti pentru întârđierea ratei lunare pentru fie-care rată pe lună o pedēpsă de 10 cr.

Decă însă întârđierea de plată ar trece peste 6 luni, membrulū respectivū va fi exclusū (§. 12 lit d.), ēr depunerile i se vorū restitui (fără dividendă și fără sumele vērsate sub titlu de pedēpsă), trei luni după proxima incheiere de conturi ale Asociațiunei.

- d) Membrii Asociațiunei rēspundū pentru datoririile și daunele Asociațiunei numai până la concurența cvotelorū ce au vērsatū ori s'au obligatū a vērsa.

VII. Capitalulū.

§ 16. Capitalulū Asociațiunei se compune din cvotele membrilorū.

§ 17. Membrii primescū libele în cari se vorū însemna depunerile.

§ 18. Prețulū libelelorū vorū trebui sē-lū rebonifice partidele.

§ 19. Cvotele și vērsămintele asupra lorū, formāndū capitalulū, nu vorū putē fi esecvate în folosulū altora. Ele rēspundū mai antēiu obligāmintele membrului față cu Asociațiunea, și numai după ce s'au escontentatū acēsta și după ce se vorū fi implinitū tōte formele prescrie aici pentru ridicare vorū putē sē se reclame dela cassa Assōciațiunei.

§ 20. Libelele perdute se anulēză prin amortisare legală. Contra actului de amortisațiune se va elibera membrului unū duplicatū de libelū ceea ce se notēză și în registrulū Asociațiunei.

§ 21. Depunerī de economie se primescū și dela nemembrii. Pentru aceste depunerī se vorū estrada alte soiuri de libele, în cari conformū regulamentului votatū ad hoc de Direcțiune se vorū nota procentele și condițiile de ridicare.

§ 22. Cerēndū trebuința Asociațiunea 'și va reescontenta efectele din portofoliu. (Va urma).

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

SEGHEdinū, 10 Iunie. — Construirea stăvilarului inelarū dela stăvilarulū Tissei micl progresēză cu bunū succesū. Macālulū și Vasarhely se consideră ca asigurate. Lele e în parte inundatā.

PARIS, 10 Iunie. — S'au luatū la granița nordică mēsurī de precauțiune contra pētrunderii în Francia a greviștilorū belgianl.

BERLIN, 10 Iunie. — Visitarea prințului de corōnă în prezența profesorului Makenzie din Londra a datū rezultate cu totulū mulțămitorē.

BELGRADŪ, 10 Iunie. — Scirea „Lloydului“ : A isbucnitū o crisă ministerială, Garașanin a demisionatū. Christici și Protici au refusatū a forma cabinetulū.

DIVERSE.

Vițelū monstru. — Din Pusztă-Cso primesce Bud. Tgblt. următorea curiosă scire : Vaca locuitorului de aci Ignaz Dezon a fātātū unū vițelū, ale cărui abnormități întrecū tōte cele de până acum. Vițelulū are optū piciorē perfectū dezvoltate, e de amēndouē sexurile, în mijloculū spinărei are unū capū cu unū ochiu și cu patru urechi. B. T. đice că scirea o are din prea bunū isvorū, decātū ca sē se credă că e o păcālēlă.

Minunile electricității. — Electricitatea a dobānditū de curēndū o aplicațiā neașteptată. Toți sciu ce plicticosū e sē te uiți cēsuri și đile întregi, decă ai mania pescuitului cu undița, la dopulū ce plutesce și care îți aratā când se prinde peștele. Cu ajutorulū electricității, de acumū înainte se va putea pescui fără cea mai mică ostēnelă, fără a fi trebuință sē se uite măcarū cine-va la dopū. Orbii vorū putea pescui cu undița. Etā în ce consistă nāscocirea : Firulū de mātăsă alū undiței are într'ensulū două fire de aramă isolate, cari mergū pe o parte la dopū, și pe de altă parte la bātulū undiței, în care s'a așēdatū o pilă electrică cu o bobină de inducțiā. Dopulū are două bucăți de metalū legate cu firele ; pe dată ce peștele trage în josū dopulū, amēndouē bucățile de metalū vinū în atingere și curentulū se stabilizește, producēndū o gādilitură în palma celui ce ține undița. Dēr acestu sistemū a fostū pe datā perfecționatū. Pescuitorulū n'are trebuință sē ție undița în mână. Elū o pōte înțepeni în pāmēntū și e înștiințatū de prinderea peștelui printr'unū sunetū de clopoțelū.

Catastrofă într'unū circū. — Orașulū din Rusia de sudū, Neșinū, a fostū la 15 Maiu teatrulū unei catastrofe teribile. În sēra acelei đile, pe când publiculū era adunatū în circulū frațilorū Nikitin din Moskva, d'odatā isbucni o furtună rēsturnāndū coperișulū de scānduri alū circului. Gazulū din tōte lāmpile se vērsă pe publicū și se aprinsēră hainele multorū persōne. Când publiculū vēđū flacările, fū cuprinsū de o spaimă nespūsă. Dāndū țipete sfișiiōre, tōtă lumea căuta sē scape cum putea ; unii cercau sē dea josū pāreții de scānduri, dēr fuzadar. Mulțimea se grāmādea, se imbulzea. Deodată scāndurile se rupseră ; femei, bărbați, copii, căđurā unii peste alții ; peste 300 persōne au fostū calcate și rēu rānite. Șēpte persōne au suferitū arsuri grave. Decă publiculū nu reușea sē ēsē, n'ar fi scăpatū nimeni din flacări. Mulți cai din circū au suferitū leziuni.

Necrologū. — *Irma Szabo*, fiica d-lui comisarū polițienescū din locū Al. Szabo, elevă în classa IV de țēțe, a încetatū din viētă în vērstă de 10 ani. — *Fii țērina ușorā!*

Editorū : Iacobū Mureșianu.
Redactorū responsabilū Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena din 8 Iunie st. n. 1887.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including items like 'Rentă de aur', 'Rentă de hârtie', and 'Bonuri rurale'.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 22 Maiu st. v. 1887.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, including 'Renta română', 'Creditt fonc. rural', and 'Banca națională a României'.

Cursul pieței Brașov

Table with market data for Brașov, including 'Bancnote românești', 'Argint românesc', and 'Ruble Rusești'.

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite exact arătându-se și posta ultimă.

Prețului abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription prices for Austro-Ungary: pe trei luni (3 fl.), șese luni (6 fl.), un an (12 fl.).

Pentru România și străinătate:

Table showing subscription prices for Romania and abroad: pe trei luni (10 franci), șese luni (20), un an (40).

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

TARIFA

anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Table showing discounts for repeated advertisements: 3-4 or (10%), 5-8 (15%), 9-11 (20%), 12-15 (30%), 16-20 (40%), Dela 20 de repetiri în sus (50%).

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac în-voir și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Iunie st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș, including train types and times.

Nota: Orele de nopte sunt cele dintre liniile gróse.